

PROFESOR DR HAB. LESZEK MARKS

Dyrektorem Naczelnym Państwowego Instytutu Geologicznego

Z przyjemnością informujemy, że procedura powołania nowego Dyrektora Naczelnego Państwowego Instytutu Geologicznego dobiegła końca.

W odpowiedzi na prośbę Ministra Środowiska, skierowaną na ręce Przewodniczącego Rady Naukowej Instytutu w dniu 7 marca br., Rada rozpatrzyła kandydaturę prof. L. Marks na posiedzeniu w dniu 28 marca br. Tego samego dnia Rada zawiadomiła ministra S. Żelichowskiego, iż pozytywnie zaopiniowała kandydaturę Prof. L. Marks na funkcję Dyrektora Instytutu (23 głosy – za, 7 głosów – przeciw, 3 głosy – wstrzymujące się).

Minister Środowiska, Stanisław Żelichowski, z dniem 1 kwietnia 2002 powołał prof. dr hab. Leszka Marks na funkcję Dyrektora Państwowego Instytutu Geologicznego na okres 5 lat.

Gratulując nominacji, życzymy nowo mianowanemu Dyrektorowi Naczelnemu sukcesów w prowadzeniu Instytutu w niełatwym okresie rosnących wymagań stawianych m.in. przez Unię Europejską.

REDAKCJA

Prof. dr hab. Leszek Marks urodził się w 1951 roku w Warszawie. W 1973 roku ukończył studia na Wydziale Geologii Uniwersytetu Warszawskiego w zakresie geologii czwartorzędu. Po studiach doktoranckich na tym samym Wydziale, uzyskał w roku 1978 stopień doktorski za pracę *Zasięg lądolodu zlodowacenia bałtyckiego w rejonie Dąbrówna i Uzdowa*. W latach 1976-1995 był zatrudniony w Instytucie Geologii Podstawowej Wydziału Geologii UW jako kolejno: starszy asystent, adiunkt i profesor nadzwyczajny. W roku 1988 uzyskał stopień doktora habilitowanego na podstawie dysertacji *Relation of substrate to the Quaternary paleorelief and sediments, western Mazury and Warmia (northern Poland)*. W latach 1990-1996 sprawował funkcje prodziekana na Wydziale Geologii UW.

Od 1995 roku zatrudniony jest w Państwowym Instytucie Geologicznym na stanowisku kierownika Zakładu Geologii Czwartorzędu. W 1998 roku otrzymał z rąk Prezydenta RP,

Aleksandra Kwaśniewskiego, tytuł profesora.

Prof. L. Marks specjalizował się w stratygrafii osadów środkowego i młodszego czwartorzędu. Zajmował się ponadto dynamiką lądolodu ostatniego zlodowacenia skandynawskiego oraz metodyką kartowania geologicznego. Autor ponad 170 artykułów.

Jest Wiceprezydentem INQUA, przewodniczącym Grupy Perybałtyckiej Komisji Zlodowaceń oraz sekretarzem Podkomisji INQUA Stratygrafii Plejstocenu Europy.

Szczegółowy życiorys na stronie http://www.pgi.waw.pl/onas/zyciorysy/leszek_marks.html.

Państwowy Instytut Geologiczny CENTRUM DOSKONAŁOŚCI *Badań Środowiska Abiotycznego REA*

Polityka Unii Europejskiej w zakresie badań naukowych zaczęła w ostatnich latach coraz wyraźniej zwracać się w kierunku wyłonienia i preferowania najlepszych ośrodków badawczych, nazywanych Centrami Doskonałości, lub Centrami Kompetencji. Podobny kierunek przyjęła też polityka Komitetu Badań Naukowych.

20 września 2001 r. został ogłoszony przez Komisję Europejską konkurs na *Wsparcie integracji krajów kandydujących z Europejską Przestrzenią Badawczą*, mający w podtekście integrację przede wszystkim Centrów Doskonałości. W nawiązaniu do tego konkursu, w listopadzie 2001 r. Minister Nauki, Michał Kleiber ogłosił, że instytucje, których Centra wezmą udział w konkursie, a ich projekty poddane zostaną ocenie Komisji Europejskiej, zostaną wpisane przez KBN na priorytetową listę ośrodków naukowych.

Dyrektor Naczelny Instytutu, Maria Stacewicz, podjęła wówczas decyzję o przystąpieniu Instytutu do konkursu. W związku z tym pod koniec 2001 roku opracowano strukturę instytutowego Centrum Doskonałości *Badań Środowiska Abiotycznego REA*, jego pozycję w ramach Instytutu oraz zakres programu badawczego. Pozycja organizacyjna Centrum oraz zakres działalności i współpracy merytorycznej przedstawione są na Fig. 1. Strukturę wewnątrz organizacyjną Centrum prezentuje Fig. 2.

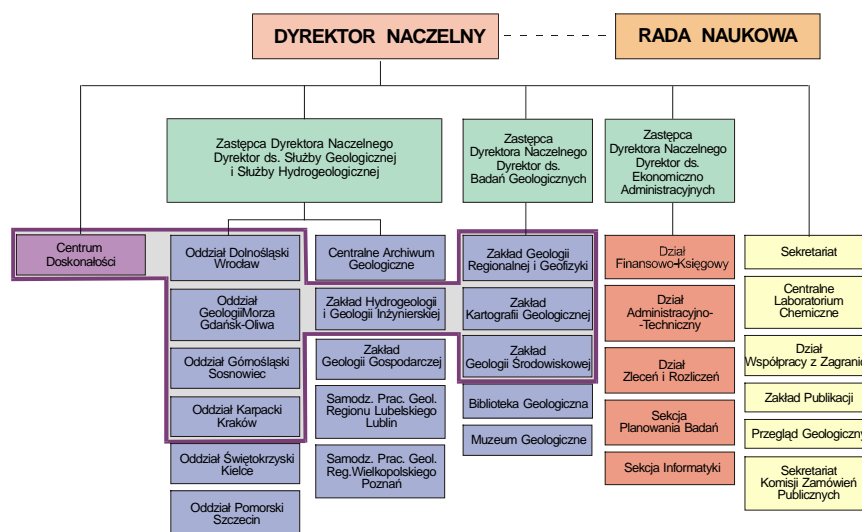

Fig. 1. Instytutowe Centrum Doskonałości REA i jego zakres merytoryczny na tle struktury organizacyjnej Instytutu (stan na 31.01.2002 r.).

Centrum wyodrębniono jako oddzielną komórkę organizacyjną Instytutu, bezpośrednio podległą Dyrektorowi Naczelnemu. Zakres merytoryczny działania Centrum obejmuje, zgodnie z założeniami Komisji Europejskiej, tematykę ujętą w preferencjach 5. i 6. Programów Ramowych Unii Europejskiej, a mianowicie: badania wód podziemnych i ich zrównoważonego zarządzania, badania morskiego środowiska abiotycznego (nieożywionego), badania zagrożeń naturalnych, badania zagrożeń antropogenicznych oraz badania globalnych zmian klimatu i środowiska.

Zgodnie z tak wyodrębnioną tematyką wydzielono w Centrum pięć Zespołów Badawczych. Szczegółowe zasady działalności Centrum w obrębie Instytutu zostaną określone w najbliższym czasie przez Dyrektora Naczelnego.

Dla celów konkursu Komisji Europejskiej opracowany został projekt działań integracyjnych instytutowego Centrum z ośrodkami badawczymi Unii Europejskiej, przekazany do Brukseli w końcu stycznia 2002 r. Projekt ten został poddany ocenie ekspertów Komisji Europejskiej, którzy przyznali mu stosunkowo wysokie noty: 4.5 – 3.5 – 4.5 – 4 – 4 (średnia ważona: 84/100). W chwili obecnej oczekujemy na końcowe wyniki konkursu.

M. Podemski

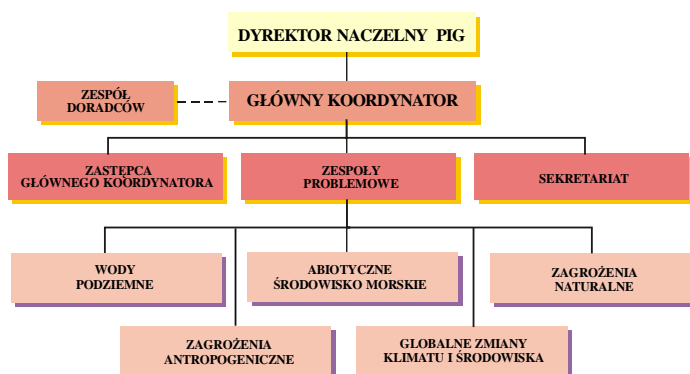

Fig. 2. Schemat organizacyjny instytutowego Centrum Doskonałości REA.

LUDWIK LENARTOWICZ

za opracowanie *Atlasu geochemicznego Częstochowy i okolic.
Gleby, osady wodne, wody powierzchniowe 1:100 000*

Przy pobieraniu próbek do badań geośrodowiskowych
Od lewej: L. Lenartowicz, S. Zbroja i S. Jabłoński

Atlas geochemiczny Częstochowy i okolic w skali 1:100 000 prezentuje stan zanieczyszczeń chemicznych powierzchniowej warstwy jednego z najbardziej skażonych obszarów Polski. Od wielu dziesięcioleci intensywnie rozwijały się tam różne gałęzie przemysłu negatywnie oddziaływujące na stan środowiska naturalnego.

Do szczególnie szkodliwych dla zewnętrznej warstwy litosfery należą zanieczyszczenia spowodowane przez: przemysł wydobywczy, hutniczo-metalurgiczny, energetyczny oraz przez gęstą sieć szlaków komunikacyjnych. W glebach na obszarze miasta Częstochowy stwierdzono obecność rozległych stref o podwyższonych i anomalnych zawartościach ołowiu, cynku, miedzi, tytanu, baru i strontu, a w sąsiedztwie Huty Częstochowa dodatkowo strefy anomalne żelaza, manganu,

niklu, kobaltu, wanadu i chromu. Na południe od aglomeracji miejskiej, na obszarze historycznej eksploatacji osadowych rud żelaza i różnorodnych procesów przerobczo-wzbogacających, dominują anomalie pierwiastków z grupy żelaza oraz siarki, arsenu, a także kadmu, rtęci, ołowiu, tytanu i cynku, natomiast na północ od niej zaznacza się wpływ zlokalizowanych tu zakładów chemicznych, wywołujących anomalie metali ciężkich oraz chromu i rtęci.

Mapy osadów wodnych i wód powierzchniowych rejestrują podwyższone i anomalne koncentracje punktowe większości badanych pierwiastków, zlokalizowane poniżej zakładów przemysłowych, składowisk odpadów, oczyszczalni i w pobliżu głównych szlaków komunikacyjnych.

Atlas geochemiczny Częstochowy i okolic stanowić będzie źródłowy materiał dla władz miasta i powiatu Częstochowa przy dalszym opracowywaniu planów zagospodarowania przestrzennego regionu.

L. Lenartowicz

**Udział Państwowego Instytutu Geologicznego
w promocji poszukiwań złóż surowców mineralnych w Polsce**

W Państwowym Instytucie Geologicznym, w okresie ostatnich trzech lat, wykonywane były na zlecenie Departamentu Geologii Ministerstwa Środowiska opracowania związane z przygotowaniem materiałów dla potrzeb promocji koncesjonowania. Dotyczyły one:

- poszukiwań i rozpoznawania złóż ropy naftowej i gazu ziemnego,
- poszukiwań metanu z pokładów węgla kamiennego na obszarze Górnośląskiego Zagłębia Węglowego,
- poszukiwań i rozpoznawania złóż złota na obszarze Sudetów.

Pod koniec lat 2000 i 2001 odbyły się w Państwowym Instytucie Geologicznym w Warszawie spotkania promocyjne związane z ogłaszaniem przez Ministra Środowiska przetargami nieograniczonymi na nabycie prawa użytkowania górniczego na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w Polsce. Podczas tych spotkań zaprezentowane zostały materiały przetargowe w postaci *Geologicznych Pakietów Informacyjnych*, uzupełnione szczegółowymi omówieniami ich zawartości. Były one poprzedzone

ogłoszeniami w prasie polskiej oraz w geologicznych periodykach polskich i zagranicznych.

W spotkaniach wzięli udział przedstawiciele kilkunastu polskich i zagranicznych firm naftowych: APACHE Poland, CalEnergy Gas (Polska), EEG – Erdgas Erdöl GmbH, Enterprise Oil, Europa Oil & Gas Ltd, FX Energy, Gas de France E&P, Kimberly Oil NL, MEDUSA Oil & Gas (Poland), METANEL SA, PETRAGAS, PETRO-BALTIC, PGNiG oraz RAMCO plc.

Do przetargów na koncesje poszukiwań węglowodorów w Polsce wytypowano siedem obszarów bloków koncesyjnych: KOSZALIN WSCHÓD; PŁOCK ZACHÓD, SZCZECIN PÓLNOC, GDAŃSK POŁUDNIE, WIELUŃ WSCHÓD, WROCŁAW PÓLNOC i POZNAŃ WSCHÓD.

W wyniku promocji odniesiono znaczny sukces w postaci sprzedaży części z wymienionych pakietów przetargowych. Należy przy tym pamiętać, że wytypowane do przetargu obszary koncesyjne były uznawane dotychczas przez polskie górnictwo naftowe i gazownictwo jako drugorzędne z punktu widzenia perspektyw poszukiwawczych oraz ryzyka poszukiwawczego. Zainteresowanie terytorium Polski zagranicznych firm naftowych należy uznać za bardzo korzystne w świetle praktycznego braku sukcesów w zakresie rozpoznania i wydobywania węglowodorów przez zagraniczne firmy naftowe operujące na dotychczas przyznanych, znacznych obszarach koncesyjnych.

H. Kiersnowski

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
KALENDARIUM																													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

Ważniejsze wydarzenia marca 2002 r.

2-7.03. G. Nowak wygłosił referat *Facies model of the Upper Carboniferous coal Basin (SW Poland) from the view point of microscopic studies*, na 18. Konferencji The Society of Organic Petrology w Houston, USA.

4-6.03. Dyrektor M. Graniczny przebywał w Hanowerze, gdzie wziął udział w spotkaniu dotyczącym przyjęcia PIG do EuroGeoSurveys.

4-8.03. Pracownicy Oddziału Karpackiego PIG, W. Ryłko i A. Tomasz przebywali w Instytucie Dioniza Štura w Bratysławie na konsultacjach dotyczących grantu *Wpływ tektoniki skonsolidowanego podłoża Karpat na rozkład mas fliszowych*.

5.03. W Instytucie w Warszawie odbyło się posiedzenie Komisji Rewizyjnej Rady Głównej Jednostek Badawczo-Rozwojowych. Rolę gospodarza sprawował M. Podemski, przewodniczący Komisji.

5-7.03. H. Winter i S. Lisicki wygłosili w Białoruskiej Akademii Nauk referat *Wybrane problemy stratygrafii plejstocenu glacialnego ptn.-wsch. Polski na podstawie palinologicznych i litopetrograficznych badań*, po którym przedyskutowano problemy stratygrafii czwartorzędu Polski i Białorusi.

6.03. Minister Środowiska S. Żelichowski wizytował Instytut. Obiektem głównego zainteresowania Ministra były instytutowe prace kartograficzne i geośrodowiskowe.

6-15.03. T. Peryt przebywał w Instytucie Geologii i Geochemii Ukraińskiej Akademii Nauk we Lwowie, gdzie wspólnie z S. P. Hryniv przygotowywał publikacje dotyczące zagadnień krasu w siarczanach cechsztyńskich synekliny perybałtyckiej.

7.03. S. Wybraniec wziął udział jako recenzent w obronie pracy habilitacyjnej Mirosława Bielika ze Słowackiej Akademii Nauk w Bratysławie: *Grawimetria jako integralny składnik interpretacji geofizycznej litosfery w rejonie karpacko-pannońskim i nowe trendy w analizie pola grawitacyjnego*.

9-13.03. W Houston (USA) odbyła się konferencja Amerykańskiej Asocjacji Geologów Naftowych (AAPG), w której uczestniczył P. Krzywiec. Przy tej okazji wygłosił referat *Decoupled vs. Coupled Mesozoic Evolution of the Mid-Polish Trough – Role of Salt During Basin Extension and Inversion*.

10-13.03. Dyrektor M. Graniczny i I. Śmietańska przebywali w Wiedniu na 7. Spotkaniu Policy Sector International Cooperation EuroGeoSurveys, zorganizowanym przez Służby Geologiczne Austrii (GBA) i Niemiec (BGR).

12.03. Instytut odwiedził minister Marek Bartosik, Sekretarz Stanu w Komitecie badań Naukowych. Gość zapoznał się z głównymi nurtami działalności Instytutu.

15-19.03. W Helsinkach odbyło się spotkanie robocze projektu BALTEEM *Palaeoenvironmental and palaeoclimatic evolution of the Baltic Sea basin during the Last Interglacial (Eemian, Mikulino)*, współfinansowanego przez Komisję Europejską. Instytut reprezentował L. Marks.

17-19.03. W. Kozdrój przebywał w Czeskiej Służbie Geologicznej w Pradze, gdzie omawiał zagadnienia dotyczące budowy geologicznej przygranicznej części strefy morawsko-śląskiej.

19.03. T. Peryt uczestniczył w posiedzeniu Rady Redakcyjnej *Geologica Carpathica*, w Bratysławie.

21.03. Poseł Maciej Giertych, wiceprzewodniczący Sejmowej Komisji Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, przebywał z pierwszą wizytą w Instytucie w Warszawie, gdzie zapoznał się z badaniami Instytutu w zakresie ochrony środowiska.

Redaktor Naczelny: M. Podemski; Sekretarz: B. Bańkowska-Zajączkowska; Komitet Redakcyjny: B. Żbikowska; Skład: T. Zych; Fot.: M. Kuleta, M. Krzyżanowski, J. Tyszka. Redakcja nie zwraca niezamówionych materiałów i zastrzega sobie prawo do skracania tekstów.

Tel. 849-53-51 w. 221; <http://www.pgi.waw.pl>; hban@pgi.waw.pl; podemski@pgi.waw.pl